

Romeinen 11:23
Is Gods belofte aan Israël voorwaardelijk?

Stef Schagen
(M.Div)

Romeinen 11:23: “Als zij niet in het ongeloof blijven” Is Gods belofte aan Israël voorwaardelijk?

Op deze sabbat voor allen die zich met Israël verbonden hebben, dacht ik nog een bijdrage te leveren aan de zekerheid van Gods agenda met Israël, en met een grammaticale taalles een blok hout op het vuur van ons geloof in hun behoud te gooien. Moge je affectie voor Israël je helemaal in de hens zetten en dat niet alleen: Je ontzag voor Gods karakter en grootheid vooral ook. Uit Zijn omgang met hen leren wij Hem kennen zoals Hij is. Het brengt mijzelf steeds meer op mijn knieën.

Romeinen 11:23

In Romeinen 11:23 pent Paulus aan de gelovigen in Rome, die zich afvroegen hoe het verder af zou lopen met Israël nu zij hun Messias niet omarmden, dit: “En ook zij zullen, als zij niet in het ongeloof blijven, geënt worden, want God is machtig hen opnieuw te enten”. Wat staat hier nu eigenlijk? Paulus pent hier namelijk een voorwaarde voor hun weder-inenting (“als zij niet in het ongeloof blijven”). Daarmee zou je bij wijze van spreken heel Romeinen 11 en grote delen van de Profeten van het OT kunnen wegschrappen en het Boek dichtdoen. Alsof Paulus pende: Als zij niet tot geloof komen, dan houdt alles op en zijn alle beloften aan de aartsvaders en het volk van de baan. Is daarmee alles gezegd wat Paulus hier pende? Nee. Er is een nuance in het Grieks die anders doet denken...

De voorwaardelijke clause in het Grieks

Een voorwaardelijke clause heeft altijd twee elementen: de voorwaarde en de consequentie, ook wel de protasis en de apodosis genoemd: “Als... dan”. De voorwaarde (het ongeloof verdwijnt) schept de consequentie, wat er gebeurt en of iets werkelijkheid wordt (hun inenting). In onze vertalingen begint de voorwaarde met “als”, maar in het Grieks zijn daar twee woorden voor (“ei” en “ean”), in combinatie met de toon van de werkwoorden die erop volgen. Die twee genoemde woorden die de voorwaardelijke clause openen hebben meerdere klassen. Zo bestaat er zoiets als een 1e klasse voorwaarde, een 2e, 3e, 4e en in de oudheid vóór het Koiné Grieks van het NT was er zelfs een 5e. De meest gebruikte zijn de 1e klasse (305x) en 3e klasse (277x).

De 1e klasse voorwaarde

De 1e klasse voorwaarde (“als, dan”) wordt gebruikt voor het bouwen van een argument en doet een uitnodiging tot dialoog. Deze klasse wil door haar retorische kracht verwondering losmaken en iets juist bevestigen door het te laten lijken alsof het niet zo is of door de optie open te laten dat het niet zo is.

- Een voorbeeld is Mattheus 4:3 waar satan tegen Jezus zegt: "Als U Gods Zoon bent, zeg dan dat deze stenen broden worden". Maar satan twijfelde er geen moment aan dat Jezus Gods Zoon is, en hij predikt het hier zelf nota bene! De duivel wist heel goed Wie Jezus was, daarom verzocht hij Hem ook.
- Een ander voorbeeld is Mattheus 5:30 "Als je rechterhand je tot zonde verleidt, hou hem af en werp het van je weg, want het is beter voor u dat een van uw lichaamsdelen te gronde gaat en niet heel uw lichaam in de hel geworpen wordt." "Jezus daagde vaak graag de Joodse orthodoxie uit en hier doet Hij dat ook, alsof aanhangsels of externe dingen iemand verontreinigen. Hij zegt: Als je écht gelooft dat je anatomie de wortel van zonde is, hak dan wat lichaamsdelen af. Immers, kun je niet beter een linkse worden genoemd in de hemel dan dat je in de hel wordt geroosterd met je hele persoon?" (Wallace, p.695). De 1e klasse voorwaarde (“ei”)

ontkent hier dat je lijf je tot zonde verleidt. Het is je hart dat dat doet (vgl. Spr.4:23). De 1^e klasse voorwaarde wordt gebruikt omwille van het argument en doet je daarover nadenken. Het nodigt je uit tot de overdenking: Wat verleidt mij dan wel tot zonde?

De 3e klasse voorwaarde

De 3e klasse voorwaarde, daarentegen, betekent dat "hoewel de vervulling onzeker is, die toch waarschijnlijk is". Het werkwoord dat erop volgt heeft de toonzetting van mogelijkheid, van waarschijnlijkheid, potentie, logisch erop volgend ("subjunctief"). De 3^e klasse voorwaarde onderscheidt zich van de 1^e, in die zin dat het geen scherpe ontkenning is maar eerder een bevestiging dat iets gaat gebeuren, naar alle waarschijnlijkheid.

- Een voorbeeld hiervan dat ons allemaal raakt is 1 Johannes 2:1 "En als iemand gezondigd heeft, wij hebben een Advocaat bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige". Johannes pakt hier een 3e klas voorwaarde ("ean"), niet een 1e ("ei"). Hij zegt niet zuiver "indien" alsof het nooit gebeurt dat wij zondigen, maar zegt eigenlijk "wanneer wij gezondigd hebben". Johannes houdt er rekening mee dat zijn geliefde kinderen nog zullen zondigen, en hij zelf ook. Het is niet dat wij nooit meer zullen zondigen, schrijft hij, hoe hard wij ook ons best doen het niet te doen (:1a). Het is zeer waarschijnlijk dat wij zullen zondigen, zegt hij. Dat is geen licentie om je nu gelijk maar volop in de zonde te storten overigens.

Welke klasse in Rom.11:23?

Welke klasse voorwaarde pakte Paulus dan in Romeinen 11:23? De 3e klasse, "wanneer". Hij bevestigt eerder dat zij niet in ongeloof zullen blijven door een 3e klasse te gebruiken ("ean"), dan dat hij het in twijfel trekt door de 1e klasse te pakken en het te ontkennen ("ei"). Dat sluit ook aan bij de rest van zijn argument in dit hoofdstuk en zijn adelaarsblik op Gods handelen met de volkeren. Dat is hoop voor Israël en reden voor ons tot gebed voor Jeruzalem.

Verlangen of wens

De 3e klasse drukt overigens ook een verlangen of wens uit van wie deze klasse gebruikt, en dat is zeker zo in het geval van Paulus die desnoods "vervloekt wenste te zijn, weg van Christus", om hun behoud (Rom.9:3).

Allemensen. Wat een apostel. Hij lijkt erg op Mozes (Ex.32:32) en op Jezus Zelf. Hoeveel christenen hebben zulke liefde voor Israël dat zij dit met Paulus, Mozes en Jezus zullen zeggen?

Slot

Misschien dat je nu denkt: "Stef, die grammatica is je nu toch echt naar het hoofd gestegen en anders mij wel, en hou ook eens op over Israël!" Dat laatste is niet mogelijk en het eerste is noodzakelijk: Door de grammatica te bestuderen, zelfs tot in punten en komma's, proberen wij te achterhalen wat de schrijver nou eigenlijk wilde zeggen. En daarmee komen wij direct in Gods plan uit en in Gods karakter, en daar beland je op je knieën bij.

Want wij zeggen toch: “Hij zal niet laten varen wat Zijn hand begon?” En: “Ook al zijn wij ontrouw, God blijft trouw?” Dan is dat aangaande Israël ook zo, en daarmee spring ik in de ochtend mijn bed uit! God zal Zijn armen slaan om Zijn volk en hun ongeloof en blindheid wegnemen (Rom.11:23-32, 15:8). Daar hebben wij niet alleen dit vers voor nodig, ook de OT Profeten die het al aankondigden voor het misging.

Shabat shalom, chevareim.